

Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Zvláštní škola Rudná, okres Praha-západ

5. května 583, 252 19 Rudná u Prahy

Identifikátor školy: 600 053 563

Termín konání inspekce: 13. – 14. červen 2005

Čj:	b3-1170/05-1093
Signatura	ob4ny120

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Příspěvkovou organizací Zvláštní škola Rudná, okres Praha-západ tvoří dle její zřizovací listiny zvláštní škola (dle stávajících právních předpisů základní škola praktická) a školní jídelna. Zřizovatelem školy je Město Rudná.

Ve školním roce 2004/2005 má škola tři třídy, v nichž se v době inspekce vzdělávali 32 žáci druhého až devátého ročníku. Výuka probíhá podle schválených vzdělávacích programů pro žáky s různým stupněm mentálního postižení, popřípadě podle individuálních vzdělávacích plánů (dále také IVP), které z těchto vzdělávacích dokumentů vycházejí.

Spádová oblast školy je vzhledem k její dobré dopravní dostupnosti velká, navštěvují ji žáci z Rudné, Prahy a cca deseti okolních obcí.

PŘEDMĚT INSPEKCE

Hodnocení personálních a materiálně-technických podmínek vzdělávání v celé škole a hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání v předmětech český jazyk, matematika a pracovní vyučování.

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

V době inspekce zajišťovaly výuku celkem čtyři učitelky. Z toho ředitelka, která současně zabezpečuje poradenské služby a je metodičkou primární prevence sociálně-patologických, a jedna učitelka jsou odborně kvalifikované.

Organizace činnosti a provozu školy je účelně upravena *Organizačním řádem školy*. Kompetence pracovníků uvádí v obecné rovině *Školní řád Zvláštní školy Rudná*, konkrétně jsou vymezeny v popisech jejich pracovních činností. Vnitřní informační systém školy je funkční. Malý počet zaměstnanců umožňuje každodenní vzájemná osobní jednání a v případě potřeby operativní svolávání provozních porad. Důležité informace jsou zveřejňovány také v písemné formě.

Program jednotlivých jednání poradního orgánu ředitelky - pedagogické rady je stanoven v *Plánu práce školy na školní rok 2004/2005*. Pedagogická rada vždy hodnotí plnění učebních plánů a učebních osnov a prezentuje výsledky vzdělávání žáků. Jsou-li u žáků shledány výukové či výchovné problémy, přijímá potřebná opatření k nápravě. Pedagogická rada projednává a popř. schvaluje vnitřní dokumenty školy a ředitelka na ní informuje o výsledcích své kontrolní činnosti.

Metodické orgány nejsou ustanoveny, jejich kompetence naplňuje ředitelka. Vyučujícím se na vyžádání dostává potřebné metodické pomoci formou pohospitačních rozborů, vzájemného sdělování zkušeností s využíváním vyučovacích metod a pomůcek apod. Systém je neformální a dle zjištěné úrovně průběhu a výsledků vzdělávání až na ojedinělé výjimky (viz dílčí nedostatky uvedené v kapitole *Průběh a výsledky vzdělávání*) funkční. Pozitivem v oblasti dalšího odborného růstu pedagogického sboru je další vzdělávání jeho členek a následné uplatňování získaných poznatků v pedagogické praxi. Další vzdělávání je plánované a koncepční. Zcela koresponduje s potřebami školy týkajícími se jejího managementu (např. právní předpisy, tvorba školních vzdělávacích programů) i speciálními vzdělávacími potřebami jejich žáků.

Kontrola vzdělávací práce školy realizovaná ředitelkou vychází z *Plánu kontrolní činnosti na školní rok 2004/2005* a postihuje ji ve všech oblastech. Záznamy z vykonaných kontrol ředitelka archivuje. Opatření, která na jejich základě přijímá, jsou převážně účinná a směřují k odstranění zjištěných nedostatků.

Plánování z hlediska personálního zajištění činnosti školy se aktuálně soustřeďuje na organizační změny, které souvisejí s předpokládanou změnou počtu tříd v příštím školním roce. Pro zkvalitnění personálních podmínek jsou stanoveny priority v oblasti dalšího vzdělávání pedagogů.

Personální podmínky vzdělávání jsou hodnoceny jako velmi dobré.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Vnitřní prostory školy jsou upravené, světlé a vyzdobené vkusnými rukodělnými pracemi žáků. K dispozici jsou čtyři kmenové učebny. Tři z nich jsou vybavené sice funkčním ale značně opotřebovaným žákovským i úložným nábytkem. Vybavení čtvrté učebny je nové a její vnitřní uspořádání je velmi dobře přizpůsobené vzdělávacím potřebám žáků s těžším mentálním postižením. Část této třídy je zařízena jako „klasická“ učebna a část jako cvičný byt. Škola má také počítačovou učebnu. Tělesná výchova se vyučuje ve cvičebně zřízené v prostorách bývalé třídy. Pro výuku pracovního vyučování je kromě tříd využívána dílna, část školního pozemku upravená pro pěstitelské práce, cvičný byt a cvičná kuchyně, která slouží současně jako výdejna obědů žákům. Audiovizuální učebnu škola nemá, videoprogramy žáci sledují v jídelně.

Třídy jsou podnětné s velkým množstvím didaktického materiálu aktualizujícího probírané učivo. Škola má kvalitní fond názorných přehledů učiva, obrazových materiálů, počítačových výukových programů, videoprogramů, encyklopedií a příruček pro žáky i dalších učebních pomůcek. Počítače jsou k dispozici nejen v odborné učebně, ale v každé třídě je ještě jeden či dva počítače využívané pro individuální práci se žáky. Dílna je vybavena dostatkem pracovního materiálu a převážně kvalitním náradím, pracovní stoly jsou již ale dlouhým používáním značně poškozené. Moderní elektrické přístroje jsou v cvičné kuchyni zastoupeny v menší míře, naopak vybavení cvičného bytu spíše nadstandardní. Materiálně technické podmínky pro výuku předmětů výchovného charakteru umožňují bez problémů plnit jejich učební osnovy. Kvalitní jsou i žákovská a odborná knihovna, škola má také dostatek učebnic a pracovních sešitů. Pro účely relaxace žáků o přestávkách je v podkrovní části budovy zřízena malá posilovna.

Plánování rozvoje materiálních podmínek je funkční. Stanovené cíle se ředitelce postupně daří naplňovat. Aktuálně je prioritou obnova vybavení tříd žákovským nábytkem, průběžná modernizace učebních pomůcek a učebnic, udržování dobrého technického stavu budovy a zabudování doplňovacího osvětlení tabulí.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání jsou hodnoceny jako velmi dobré.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací programy

Výuka probíhá podle *Vzdělávacího programu zvláštní školy čj. 22 980/97-22* aktualizovaného dle *Metodického pokynu MŠMT k rozšíření učebních plánů vzdělávacích programů pro základní vzdělávání o 1 vyučovací hodinu od školního roku 2004/2005*. Žáci s těžším mentálním postižením integrovaní v základní škole praktické jsou vyučováni podle *Vzdělávacího programu pomocné školy a přípravného stupně pomocné školy čj. 24 035/97-22* (rovněž aktualizovaného dle výše uvedeného pokynu). Vzdělávací nabídka je rozšířena o zájmové útvary *anglický jazyk, PC a výtvarný kroužek*. V případě potřeby jsou pro žáky vypracovávány velmi kvalitní individuální vzdělávací plány. Jejich obsah je v souladu s právním předpisem. Vzdělávací cíle vymezené v IVP jsou stanovovány tak, aby směřovaly k co největšímu možnému rozvoji žáků. Plnění těchto plánů je vyhodnocováno. Vzdělávací výsledky žáků v předmětech, ve kterých jsou vyučováni podle IVP, jsou se souhlasem rodičů hodnoceny slovně.

Škola má konkrétně zpracované a do jednotlivých předmětů integrované tematické okruhy vyplývající z pokynů MŠMT (environmentální výchova žáků, výchova proti rasismu a xenofobii, výchova k volbě povolání, ochrana člověka za mimořádných situací atd.).

Kontrolou rozvrhů hodin všech tříd základní školy praktické a rozvrhu hodin integrovaných žáků vzdělávaných podle *Vzdělávacího programu pomocné školy a přípravného stupně pomocné školy čj. 24 035/97-22* pro školní rok 2004/2005 bylo zjištěno, že učební plány jsou dodržovány. U žáků vyučovaných podle individuálních vzdělávacích plánů je kontrola dodržování učebních plánů a učebních osnov bezpředmětná.

Zápisy v třídních knihách (sledováno za školní roky 2003/2004 a 2004/2005) jednoznačně a průkazně zachycují průběh vzdělávání a svědčí o dodržování učebních osnov hospitovaných předmětů. Kontrola plnění učebních osnov prováděná ředitelkou je tudíž účinná. Bez nedostatků je vedena i ostatní pedagogická dokumentace.

Organizace výuky (délka vyučovacích hodin a přestávek, doba začátku a konce vyučování, počet hodin v dopoledním i odpoledním vyučování) je v souladu s právním předpisem.

Školní řád Zvláštní školy Rudná je zpracován pečlivě a konkrétně, obsahuje veškerá ustanovení vyplývající z právního předpisu, respektive školského zákona. Je velice kvalitním dokumentem pro pedagogické pracovníky, žáky i jejich rodiče. Řády odborných učeben jsou funkční.

Informování rodičů o výsledcích vzdělávání jejich dětí je dobře zajišťováno prostřednictvím zápisů v žákovských knížkách, při individuálních osobních a telefonických pohovorech pedagogů se zákonnými zástupci žáků a na třídních schůzkách.

Harmonogram činnosti výchovné poradkyně je obsažen v *Plánu výchovného poradenství na školní rok 2004/2005*. Ta spočívá zejména v pomoci žákům v jejich adaptaci při zařazení do školy a při volbě profesní přípravy (informování vycházejících žáků a jejich rodičů o možnostech jejich další perspektivy v učebních oborech), v tvorbě individuálních vzdělávacích plánů a spolupráci s odbornými institucemi, rodiči a ostatními pedagogy. Neprospívajícím žákům poskytují po konzultaci s výchovnou poradkyní individuální péči všechny učitelky. Jsou-li přijatá opatření neúčinná, spolupracuje škola s pedagogicko-psychologickou poradnou. Doporučí-li to školské poradenské pracoviště a rodiče žáka s realizací tohoto doporučení souhlasí, je žák vyučován podle vzdělávacího programu, který

odpovídá stupni jeho mentálního rozvoje, popřípadě podle výše zmiňovaného IVP.

V rámci prevence sociálně-patologických jevů škola dětem nastiňuje vhodný způsob trávení volného času. Výuka ke zdravému životnímu stylu prolíná všemi předměty. Pro žáky jsou zajišťovány volnočasové aktivity formou zájmových kroužků a organizovány výlety a různé kulturní i sportovní akce. *Minimální program primární prevence na školní rok 2004/2005* vychází z podmínek školy. Při prvním podezření na výskyt sociálně-patologických jevů škola přijímá adekvátní opatření. Důraz je kladen na osobní jednání ředitelky se žáky a jejich rodiči. Prevence sociálně-patologických jevů ve škole je ve vztahu k naprosté většině žáků účinná.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětech český jazyk, matematika a pracovní vyučování

Všechny učitelky se při výuce řídí obecnými zásadami a cíli vzdělávání. Výukové cíle ve sledovaných hodinách vždy navazovaly na předchozí učivo. Byly jasně formulované a až na jednu výjimku respektovaly individuální vzdělávací potřeby žáků - zohledňování rozdílu dosaženého stupně mentálního rozvoje žáků bylo zřetelné, výrazný byl také individuální přístup při volbě výukových metod. Dílčí nedostatky v plánování se vyskytly ve dvou z osmi hospitovaných hodin. Týkaly se organizace výuky a stanovení vzdělávacího cíle nepřiměřeného úrovni, které žáci dosáhli.

Všechny sledované hodiny byly velmi dobře materiálně zajištěny. Výuka probíhala v podnětně vybavených kmenových třídách i odborných učebnách (dílna, cvičná kuchyně). Dostatek potřebných pomůcek umožňoval vyučovat názorně a vyučující této příležitosti účinně využívali. Žáci měli k dispozici přehledy aktuálně probíraného učiva, obrazový materiál, v menší míře i didaktickou a počítačovou techniku. Mnohé pomůcky zejména pracovní listy pro samostatnou práci žáků si učitelky zhotovovaly samy.

Ve všech třídách jsou vyučování žáci dvou nebo tří ročníků, popřípadě podle různých vzdělávacích programů. Tato situace vyžaduje promyšlenou organizaci výuky, kterou vyučující většinou velmi dobře zvládali. Činnosti byly pestré a často praktické zaměřené. Zejména v hodinách matematiky a pracovního vyučování bylo využívání osvojených dovedností v praktických činnostech výrazné. Volba těchto typů úkolů příznivě ovlivňovala aktivitu žáků. Zařazení samostatné práce i přes žáky prezentované neporozumění učivu, přemíra organizačních pokynů, nepřiměřeně dlouhá doba věnovaná jednotlivým činnostem bez jejich následného efektivního využití a drobné odborné nedostatky nepříznivě ovlivnily kvalitu dvou vyučovacích hodin. V ostatních hodinách bylo učivo prezentováno věcně a odborně správně a žáci prokazovali velmi dobrou dovednost samostatně plnit zadané úkoly. Při skupinových činnostech uměli vzájemně spolupracovat. Vyučující vždy věnovali potřebnou pozornost poskytování zpětné vazby a pomoci žákům vyučovaným podle individuálních vzdělávacích plánů. V pracovním vyučování vedli žáky ke správným způsobům užívání materiálů a nástrojů i dodržování postupů i pravidel bezpečnosti práce.

Vzdělávací cíle byly žákům většinou prezentovány poutavým způsobem, učitelky velice často uplatňovaly různé motivační metody. Ke vzbuzení zájmu o učivo také vhodně využívaly mezipředmětových vztahů. Tempo výuky bylo přiměřené psychomotorickým předpokladům žáků. Střídání činností, zařazování soutěživých prvků, her a relaxačních chviliek účinně napomáhalo udržení jejich pozornosti.

Žáci vždy respektovali pokyny vyučujících a dodržovali stanovená pravidla. Bylo zřejmé, že vyučující u nich mají přirozenou autoritu a vzájemné vztahy jsou korektní. Učitelky ve většině hodin podporovaly rozvoj komunikativních dovedností žáků. Atmosféra při výuce byla vstřícná a pracovní.

Hodnocení výkonu žáků v hodinách bylo adresné, orientované na úspěšné zvládnutí zadaných

úkolů. Většina vyučujících je hodnotí způsobem, který umožňuje žákům vnímat vlastní pokrok. Hodnocení v závěru hodin, sebehodnocení a někdy i celkové shrnutí učiva ve třetině hodin chybělo. Frekvence klasifikace výkonu žáků je vzhledem k charakteru sledovaných předmětů dostačující.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání

Pro školy, v nichž se vzdělávají žáci se speciálními vzdělávacími potřebami, nejsou k dispozici standardizované testy pro zjišťování výsledků vzdělávání. Vlastní evaluační nástroje škola zpracovány také nemá. Zjišťuje tyto výsledky pouze klasickými metodami v rámci běžné klasifikace. Výsledky vzdělávání, resp. běžnou klasifikaci, sleduje pedagogická rada. Ta projednává i potřebná opatření ve vztahu k neprospívajícím žáků. Zjištěné výsledky vzdělávání jsou i podnětem pro odborné diskuze týkající se případné korekce vzdělávacích postupů učitelek.

Průběh a výsledky vzdělávání jsou hodnoceny jako velmi dobré.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- Ve Zřizovací listině příspěvkové organizace Zvláštní školy Rudná, okres Praha-západ a Rozhodnutí MŠMT, kterým se mění zařazení této školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, je jako součást uvedena školní jídelna. Ve skutečnosti Zvláštní škola Rudná, okres Praha-západ má pouze výdejnu jídla.
- Škola ve svém působení uplatňuje i prvky integrované podpory v oblasti sociální péče. Svými aktivitami získává finanční podporu na úhradu školních obědů a ozdravných pobytů zejména žáků z rodin se sociálním znevýhodněním.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina příspěvkové organizace Zvláštní školy Rudná, okres Praha-západ vydaná Městem Rudná dne 22. května 2001 s účinností od 1. června 2001, čj. 2040/01
2. Rozhodnutí MŠMT ČR, kterým se mění zařazení Zvláštní školy Rudná, okres Praha-západ s účinností od 1. června 2001 do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, čj. 30 708/01-21
3. *Organizační řád školy bez čj.*
4. Tematické plány sledovaných předmětů vypracované učiteli pro školní rok 2004/2005
5. Hospitační záznamy ředitelky za školní rok 2004/2005
6. Katalogové listy všech žáků školy ve školním roce 2004/2005
7. Třídní výkazy všech tříd ve školním roce 2004/2005
8. Třídní knihy všech tříd za školní rok 2003/2004
9. Třídní knihy všech tříd za školní rok 2004/2005
10. Osobní dokumentace všech žáků se zdravotním postižením zařazených do školy ve školním roce 2004/2005
11. *Školní řád školy Zvláštní školy Rudná platný od 1. dubna 2005 bez čj.*
12. Popisy pracovních činností pedagogických pracovníků

13. Rozvrh hodin podle tříd pro školní rok 2004/2005 (platný v 1. i 2. pololetí)
14. Rozvrh hodin podle učitelů pro školní rok 2004/2005
15. Doklady o nejvyšší dosažené odborné kvalifikaci pedagogických pracovníků
16. Zápisy z pedagogické rady za školní roky 2002/2003 až 2004/2005
17. Sešity, žákovské knížky a žákovské notýsky žáků
18. Individuální vzdělávací plány - školní rok 2004/2005
19. Záznamy o práci v zájmových útvarech (anglický jazyk, PC, výtvarný kroužek) - školní rok 2004/2005
20. Řády odborných pracoven (*Provozní řád školní dílny, Provozní řád tělocvičny, Provozní řád školní cvičné kuchyně, Provozní řád počítačové učebny, Řád školní jídelny*)
21. Rozvrh dozorů platný v době inspekce
22. *Plán práce školy na školní rok 2004/2005 bez čj.*
23. *Plán výchovného poradenství na školní rok 2004/2005 bez čj.*
24. *Plán kontrolní činnosti na školní rok 2004/2005 bez čj.*
25. *Plán vzdělávání pedagogických pracovníků v příštích letech – září 2004 bez čj.*
26. *Preventivní program výchovné poradkyně na školní rok 2004/2005 bez čj.*
27. Záznamy z provozních porad za školní roky 2002/2003 až 2004/2005
28. *Závěrečné hodnocení činnosti školy za školní rok 2003/2004 bez čj.*
29. *Představa o činnosti a provozu ZvŠ Rudná v blízké budoucnosti – září 2004 bez čj.*
30. *Minimální preventivní program na školní rok 2004/2005 bez čj.*
31. Podkladová inspekční dokumentace – *Dotazník pro ředitele před inspekcí vyplněný ředitelkou školy*
32. Inspekční zpráva čj. 023 240/01-1093
33. Protokol o kontrole čj. 023 241/01-1093

ZÁVĚR

Polovina členek pedagogického sboru je odborně kvalifikovaná. Organizování činnosti školy a informační systém vůči zaměstnancům jsou funkční a kompetence pracovníků jednoznačně vymezené. Metodické vedení učitelek ředitelkou a kontrolní mechanismy jsou převážně účinné.

Materiálně-technické podmínky velmi dobře umožňují plnit realizované vzdělávací programy a vyučující je účelně využívají.

Hlavními pozitivy průběhu výuky jsou zajišťování kontinuity vzdělávacího procesu, respektování individuálních předpokladů žáků pro vzdělávání a praktické zaměření výuky. Dílčí nedostatky jsou v organizaci výuky a v rozvoji kompetencí žáků v oblasti komunikace. Ve sledovaných hodinách žáci většinou prokazovali velmi dobré výsledky.

Vývoj školy od poslední inspekce

Úroveň personálních a materiálně-technických podmínek vzdělávání (došlo k mírnému zlepšení) i kvalita výuky jsou setrvale velmi dobré.

Hodnotící stupnice:

vynikající	velmi dobrý	dobrá (průměrná)	vyhovující	nevyhovující
------------	-------------	------------------	------------	--------------

Jméno školní inspektorky a datum vyhotovení inspekční zprávy

Školní inspektorka

Titul, jméno a příjmení

Podpis

PaedDr. Jitka Kozáková

J. Kozáková v.r.

V Kladně dne 29. června 2005

Razítko

Dle § 174 odst. 13 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím převzetí na adresu pracoviště školní inspektorky, tj. Česká školní inspekce, nám. 17. listopadu 2840, 272 63 Kladno. Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem ČŠI k jejich obsahu zasílá ČŠI zřizovateli a školské radě (je-li zřízena), inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná.

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Datum: 1. července 2005

Razítko

Ředitelka školy

Titul, jméno a příjmení

Podpis

PaedDr. Marie Dvořáková

M. Dvořáková v.r.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Město Rudná	14. července 2005	b3-1170/05-1093

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
xxx	xxx	Připomínky nebyly podány.